

SURD

120

[वेळ: तीन तास]

गुण : १००

Please check whether you have got the right question paper.

सूचना:

1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3. आवश्यक तिथे संख्याशास्त्रीय माहिती द्या आणि आकृती काढा.

प्र. १ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- अ) निश्चलनीकरण म्हणजे काय? भारतातील निश्चलनीकरणाची विविध उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 ब) निश्चलनीकरणाचे स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन (GDP) आणि करवसुली वरील परिणामांवर प्रकाश टाका.
 क) निश्चलनीकरणाचे दीर्घकालीन फायदे स्पष्ट करा.

प्र. २ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- अ) राजकोषीय जबाबदारीच्या नियमांमुळे (FRL) भारतात वित्तीय शिस्तीत सुधारणा होईल. सविस्तर स्पष्ट करा.
 ब) भारतातील १९९४-२०१४ पासूनच्या तुटीच्या विविध प्रवृत्ती स्पष्ट करा.
 क) अंदाजपत्रकेतर खर्चासंबंधित राजकोषीय जबाबदारी (FRL) नियमाचे परीक्षण करा

प्र. ३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- अ) युवीआय समर्थनार्थ संकल्पनात्मक तर्क स्पष्ट करा.(UBI)
 ब) युवीआय चे वैश्विकरणाच्या समर्थनार्थ मुद्यांची यादी द्या.
 क) युवीआय यशस्वीतेकरीता पुर्व अटी स्पष्ट करा.

प्र. ४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा:

- अ) एकेंद्राभिमुखता म्हणजे काय? भारतात उत्पन्नाची एकेंद्राभिमुखता स्पष्ट करा.
 ब) भारतातील आरोग्य एकेंद्राभिमुखता स्पष्ट करा.
 क) जननक्षमता दर अपवादात्मक कामगिरीचे वर्णन करा.

प्र. ५ खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर टीपा लिहा:

- अ) भारतीय अर्थव्यवस्था डिजिटलाईज करण्यासाठी सरकारचे उपक्रम.
 ब) राजकोषीय जबाबदारी नियमांचे (FRL) अंदाजपत्रक प्रक्रियेवरील परीणाम.
 क) सार्वत्रिक मुलभूत उत्पन्न (UBI) निर्धारित करण्यासाठी मार्गदर्शक तत्वे.
 ड) भारतातील उपभोग एकेंद्राभिमुखता / तफावत.

20

20

20

20

20

816A

[Time: Three Hours]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.
3. Provide statistical data and diagrams wherever necessary.

- Q.1 Attempt **any two** of the following: 20
a) What do you mean by demonetization? Explain the various objectives of demonetization in India.
b) Highlight the impact of demonetization on Gross Domestic Product (GDP) & tax collection.
c) Explain the long-term benefits of demonetization.
- Q.2 Attempt **any two** of the following: 20
a) Explain in detail the Fiscal Responsibility Legislation (FRL) to improve fiscal discipline in India.
b) Explain the various trends in deficits in India from 1994-2014.
c) Examine the impact of Fiscal Responsibility Legislation (FRL) on off budget expenditure.
- Q.3 Attempt **any two** of the following: 20
a) Explain the conceptual case for Universal Basic Income (UBI).
b) Enumerate the arguments in favour to universalize the UBI.
c) Explain the prerequisites for the success of UBI.
- Q.4 Attempt **any two** of the following: 20
a) What do you mean by convergence? Explain the income divergence within India.
b) Describe the health convergence within India.
c) Examine the fertility exceptional performance of India.
- Q.5 Write notes on **any two** of the following: 20
a) Government initiatives to digitalize Indian economy.
b) Impact of FRL on budget process.
c) Different guiding principles of setting the UBI.
d) Consumption convergence/divergence in India.